

Här ligger ett vrak begravet

Foto: Hans Hedin

- Det är mycket svårt att yttra sig om fyndet i nuläget, säger lantsantikvarie Krister Ström. T v Åke Entoft och t h Nils Engström som båda hoppas på snart besked.

Nils Engström, som under dagarna finns på maskingruppen vid EI- och VVS-anläggningar, arbetade på kvällen den 24 maj vid bryggan i Fohlingtorp. Tillsammans med Jan Kylbring och Anders Nyrén skulle han rensa upp i vattnet inför badsäsongen. Anders dök för att försöka hitta järnstagen till bryggan, som under vintern slitit sig från sina fästen.

Anders: Ett av stagen hittade jag. Men samtidigt stötte jag på en stor »skräphög» i det grumliga vattnet.

Nils: Vi bad Anders lägga ett rep kring skräpet så att vi kunde dra upp det. Men repet brast eftersom vad det nu var som fanns på sjöbotten hade sugit sig fast i dyn.

Nu kom jeepen med vinsk till användning. Men det krävdes ändå en del knep och knåp innan man lyckades få upp fyndet på land.

Nils: Jag är ju gotlänning och på ön görs det ofta vrakfynd. Man är så att säga uppvuxen med det. Jag har byggt båtar själv också och därför känner jag nog igen en gammal båt när jag ser den.

På den cirka fem meter långa och mycket murkna stocken fanns antydning till spant. Tumstjocka tappar stack upp och delar av borden syntes.

Jan: Vi började bli på det klara med att det rörde sig om ett gammalt vrak och Anders sa att vi skulle låta det ligga eftersom man inte får flytta vrak som kan vara mer än 100 år gamla.

Det var nu sent på kvällen och man beslöt att vänta till nästa dag med att kontakta lantsantikvarien.

Badande varnas

I förmiddagshettan den 6 juni kom så antikvarie Krister Ström till Fohlingtorp.

– Det är svårt att så här vid första påseendet bedöma ålder eller utseende på vad som kan ha varit en lastpråm. Man måste gå tillbaka i kanalens historia och via böcker försöka komma fram till vilka olika typer av båtar som trafikerade leden.

Krister Ström ska underhand ge underrättelser om sina efterforskningar.

– Går det inte att komma fram till något resultat via litteraturen så blir det Sjöhistoriska museets sak att titta närmare på vraket. I sista hand kan man ta till metoden att med radioaktivitet, så kallat K 14, bestämma båtens ålder. Men det är en kostsam undersökning.

Till dess Kvarnsjövraket fått sin bestämda plats i historien kommer det att ligga kvar framför badbryggan.

Tag er därför i akt när ni badar och undvik att dyka eller hoppa från bryggan! ■

Det var radion som gav larm

Det var efter pingsthelgen som Ragnar Olofsson, 4637, kontaktade Vakten och brandstationen. Han trodde sig ha kommit på orsaken till alla falska brandlarm, som under senare tid skapat viss förvirring.

– Jag arbetar med provning av kommunikationsradio för helikopter och trafikflygplan. Till största delen används då en form av »konstanten». Man utnyttjar så att säga ett slutet system och kan på så sätt undvika störningar till omgivningen.

De sändare det här handlar om har en mycket hög effekt. Det har förekommit kommunikationer mellan Etiopien och Sverige med hjälp av denna sändartyp.

– Då och då används ett »öppet» system vid provningen. Man kör ut effekten direkt på antenn, ungefär som det ska fungera i praktiken. Det gjorde Ragnar just den här dagen och det var då idé-lampan tändes.

– I samband med att jag provade på vissa frekvenser gick brandlarmet. När det upprepades gång på gång slog tanken mig att det kunde finnas någon koppling här.

Sedan vakt och brandpersonal tillkallats provade man Ragnars teori – och se! – åntligen var boven i dramat avslöjad.

Hans Nilsson, elgrupp, 8633: – Vi har kontaktat den firma som installerat lamret. Dom ska nu undersöka möjligheterna att göra systemet okänsligt för sändarstörningar. ■

Blå, kortärmade T-tröjor med CVA IF emblem i gult finns nu åter för försäljning. Kontakta Kerstin Larsson, 8826, förrådet gamla telehallen. Pris: 15 kronor. Storlek: 3 - 7.

Vi såg och såg . . .

Foto: Sören Holmbom

Nej, det är inte "Lustiga Huset" Per-Olof besöker här.
Men ett lustigt hus är det - Pompidou-centret.

Som CVA-nytt tidigare berättat ordnade Färgtrollet en veckolång vartutflykt till Paris i april. Vi var arton konstintresserade som lämnade ett kyligt Norden tillsammans med den vane parisresenären och göt-lundakonstnären Tage Nilsson. Tage, som levt och studerat där under tio år, har fortfarande Paris som ett andra hem. Han har i teve och böcker skildrat sina upplevelser i den franska huvudstaden. Nu gav han oss oförglömliga inblickar i det konstnärliga och kulinariska livet.

Det är inte lätt att sammanfatta alla intrycken – vårens första skira grönska, museer med gamla och nya skatter, storstadens pulserande liv. Men låt oss börja med konsten! Det var ju för dess skull vi åkte till Paris.

. . . museum vid museum

Vi var på alla de kända ställena och Louvren först och främst. Ett jättekomples som det skulle ha tagit oss veckor att detaljgranska. Det gällde att sovra och vi koncentrerade oss på det viktigaste – de gamla mästarna med namn som da Vinci och Rembrandt. Venus Milo och Nike, de berömda skulpturerna, fick vi på köpet tillsammans med en hel del märklig medeltida konst.

Den tidiga moderna konsten är rikt representerad, främst på Impressionismuseet (Jeu de Paume). Där fanns många av de mer kända, som Manet, Monet, Degas, Cezanne, Renoir med flera »livs levande».

Konstens "konstiga" tempel

Vi hade turen att komma ner precis till öppnandet av två stora utställningar i Grand Palais intill Champs-Élysées. Det var dels en utställning med Braque och Picasso, dels en magnifik samling med flera hundra verk från hela Frankrike. Där fanns alla de moderna mästarna representerade med för oss mindre kända verk som trots – eller på grund av – detta var verkligen intressanta.

Den moderna konsten har ju nyligen fått ett eget tempel – Pompidou-centret. Där ansvarar förre chefen för Moderna Museet i Stockholm, Pontus Hultén, för konstavdelningen. Han är också en av de ledande personerna för hela centret. Anläggningen kan beskrivas som ett jätterum med flyttbar inredning. Den bärande konstruktionen liksom hissar, trappor och ventilation har dragits utanför byggnaden för att ge största möjliga yta inomhus. Där inne bygger man ständigt nya utställningar – ofta på teman. Man har bibliotek, filmvisningar, barnverksamhet och alla möjliga andra arrangemang.

Det nya i det gamla

Vi fick se några utställningar om det tidiga moderna måleriet kring sekelskiftet. Där visades det närmast vetenskapliga arbete som kubister, fauvister, suprematister och andra »-ister» utvecklade för att analysera och arbeta fram nya konstformer. Det har haft en oerhörd betydelse för konstens utveckling. Man såg där verk av ryska konstnärer, Kandinsky och Malevich, samt givetvis Braque, Legér och Picasso. Men dom var inte ensamma. Det pågick vid 1900-talets början ett väldigt arbete för att komma bort från den gamla avbildningstekniken. När

man ser dessa pedagogiskt fulländade visningar får man en känsla av att allt som kan göras med färg på en duk gjordes redan före 1920. Så målade exempelvis Kandinsky den första medvetet abstrakta bilden redan 1911. Och »Vit fyrkant på vit botten» gjordes av Malevich 1918.

60- och 70-talens mycket realistiska bilder, ofta i stora format och med starkt sociala innehåll, fanns rikligt representerade. De unga konstnärerna gör ofta hela rumsinteriorer med skrämmande realism.

Hötorgskonst i dagens Paris

Hur är den konst som görs i Paris idag då? Ja, det kan man fråga sig! Går man upp till det berömda konstnärstorget vid Sacré-Coeur, kyrkan i Montmartre, kan man bli förskräckt. Men man tjasas också av atmosfären och den vackra omgivningen. De målningar som görs inför turisternas nyfikna blickar kan beskrivas som en sämre sorts Hö-torgskonst. Samma sak kan sägas om Independenterna – den fria Parissalongen – som pågick i Grand Palais. Där hängde ett tusental tavlor – skräckmålningar modell gråtande barn och halvnakna zigenarflickor. Man får hoppas att sådana verk inte är representativa för fransk konst av idag. Å andra sidan är det inte längre i Paris som den moderna konsten utvecklas utan snarare i USA och då av icke-europeer. Kanske är det inte att undra över.

I Paris lever man med alla de gamla och »moderna» mästarnas verk runt omkring sig och det måste kännas bedövande.

Svenskt på fransk mark

Vi fick förmånen att se svensk konst på fransk botten.

Tage ordnade så att vi fick besöka vernissagen till en utställning med Ulf Trotzig och Rune Jansson på ett litet fint galleri. Men höjdpunkten var nog ändå att få komma ut till Bengt Lindströms lilla, förtjusande slott i Savigny någon mil utanför staden. Bengt med franskfödd fru, Marie-Louise, bjöd oss stora famnen. Trots att Bengt var i full verksamhet med att förbereda en utställning ägnade han sig åt oss en hel eftermiddag. Han är väl den ende svensk som nått världsröyk under senare tid och hans storhet kan ju diskuteras. Men inte så hans spontanitet i måleriet och hans gästfrihet.

Det franska kökets konst

Efter allt konstprat nu några ord om det franska köket. Säkert kan man misslyckas med att hitta den goda mat man söker. Konstigt vore det annars med tanke på den uppsjö av restauranger som finns överallt. Men om man bara vet vad man vill ha och lyssnar på tips vart man ska gå behöver man verkligen inte bli besviken varken på kvalitet eller pris.

Ett exempel. Börja med några ostron och ät till dem en skiva grovt rågbröd med smör. Välj som huvudrätt »choucrouste», en specialitet från Elsass som innehåller surkål med skinka, fläsk och korv. Mastigt men gott! Efterrätten får bli en »Omelette Norvegien». Det betyder norsk omelett men det är ungsbakad glass. Med en halv flaska gott vitt vin till ostronen och en dito röd till huvudrätten kostar detta, på en av de bättre restaurangerna 70-80 kronor. Och det är det värt!

Kanske har denna beskrivning kunnat ge någon läsare lust att åka ner till konstens huvudstad. Vi är några stycken som gärna gör om resan – Färgtrollet har vissa planer. Men – man ska åka på våren och helst i sällskap med Tage Nilsson!

Per-Olof

Stämman

Årsstämma hölls av Gyllene Balken ekonomiska förening den 28 april. Restaurangens rörelse ägs och bedrivs av personalorganisationerna SF och FCTF medan själva byggnaden tillhör FFV. Föreningen har för närvarande 32 medlemmar vilka är valda ombud från SF och FCTF.

Under fjolåret gjordes en omläggning och modernisering av fläkt-

systemet, stora och lilla matsalen med gästmatsal renoverades och personalutrymmen med tillhörande matsal iordningställdes. Allt enligt verksamhetsberättelsen för år 1977.

Vid årsstämman omvaldes styrelsen:

Ordf Ingvar Johansson
Skr Karl-Henry Askrot
Kassör Henry Fredriksson

Under pågående verksamhetsår planeras en moderisering av köksutrymmen och utrustning. En konsult har anlåtats som rådgivare i dessa frågor. ■

Spelet går vidare

Det blir inte något avbrott i tennispelandet vare sig under pågående säsong eller nästa spelår. Det säger Gunnar Renström, Produktions-service.

— Vi har en längre tid undersökt alternativa möjligheter till placering av tennisbanorna. I första hand utgick vi från att behålla banorna där de nu är, men vi fann att det ställer sig omöjligt. Det är nämligen ur alla synvinklar mest praktiskt att bygga ytbehandlingsverkstaden på denna plats.

I samarbete med tennissektionen och CVA IF har man utarbetat en plan för flyttning av banorna. Vilket underlag det blir — grus eller acrytan — står fritt för tennissektionen att bestämma.

Gunnar Renström: — Vi är överens om att banorna ska ligga på parkeringsplatsen norr om godsterminalen. Det blir ett mer ekonomiskt och mindre tidskrävande alternativ än den föreslagna placeringen öster om södra grinden.

På parkeringen är marken redan hårdgjord och kräver inget omfattande grundarbete. Man kan dra vatten- och elanslutningar från godsterminalen — en i sammanhanget kort sträcka. Tennispaviljongen flyttas också och placeras intill banorna. Banornas framtida placering behöver inte innebära några olägenheter för bilparkeringen eftersom det tillkommer nya parkeringsplatser vid nya elektronikverkstaden. I framtiden blir det troligen också en omfördelning av parkeringsutrymmena med en större uppställningsplats vid södra grinden. Den tidigare koncentrationen av byggnader till norra delen av CVA område minskar alltmer. Vi för en större spridning också till den södra delen och det faller sig då naturligt att utnyttja den södra infarten i större utsträckning. ■

Brons, silver och guld

Foto: Ingemar Kjellberg

Två brons och en silver blev dagens skörd för dessa herrar. Från Lars-Olov Broberg, Tore Andersson och Harald Lundholm.

På morgonen den 6 juni samlades en liten grupp människor i Vaktbyggnadens konferensrum. Syrendoft och kaffearom spred sig från ett smyckat bord som arrangerats av Bertil Blomqvist. Efter en stunds trivsamt samvaro tog Bertil till orda och han riktade sig dävid till tre av FFV driftvärnsmän. För förtjänstfullt arbete inom driftvärnets till-

delades vår säkerhetschef Harald Lundholm driftvärnets silverplakett och Tore Andersson, 8650, liksom Lars-Olov Broberg, 4736, fick ta emot varsin plakett i brons. De har alla varit med i driftvärnets sedan 1970.

Vid firandet av Svenska Flaggans Dag i Ahllöfsparken samma kväll fick Bror Karlsson, 6270, ta emot hemvärnets guldmedalj för sina insatser inom driftvärnets, där han gick med redan 1946. Under de gångna 32 åren har Bror hunnit samla många minnen, både i form av upplevelser och i en imponerande samling priser och medaljer. Om några av sina minnen genom åren kommer Bror att berätta i ett senare nummer av CVA-nytt.

För 32 år i driftvärnets tjänst tilldelades Bror Karlsson hemvärnets guldmedalj. Här fästs medaljen vid hans bröst av Elmer Axelsson. Foto: Hans Hedin

Anno 1973 startades en kampanj på 5700, Konstruktion och normalie. Gunnar Nilsson och Bengt Sandberg, som redan tidigare kommit till CVA från CVV, berättade till höger och vänster om den fantastiska fiskeförening man haft i Västerås. Det är kanske inte alldeles korrekt att här knyta an till historien om åsnan och moroten, men gensvar fick de. Upp till bevis! manades Bengt och Gunnar och bevisföreningen började man med en enkät till 5700 personal. Svar: Intresse fanns för en fiskeförening!

Den 11 mars 1973 gick den första tävlingen av stapeln. Efter det inledande fiskafänget har man varje år haft en vinter- och en sommartävling. En och annan abborre eller mört har man lyckats stranda och följaktligen har man kunnat kora en sammanlagd vinnare varje år. Den celebra samlingen ser ut så här

1973	Bengt Sandberg
1974	Lennart Fors
1975	Gunnar Nilsson
1976	Nils-Olov Björn
1977	Håkan Persson
1978	Lennart Fors

Vid årsmötet den 26 maj enades man om ett namnbyte. Som ett bevis för att man följer med i utvecklingen har man låtit namnet »Bakom flötet» vika för det modernare »Microfish».

— Är »Microfish» en unik företeteise vid CVA eller finns här fler fiskeföreningar? undrar red.

Felande anmälan

OBS!

FFV UNDERHÅLL

FELANMÄLAN FÖR BIL

Bil nr _____
Kryssa för lämpligt alternativ

Fel på: Bromsar
 Belysning
 Styrinriktning
 Däck
 Motor
 Övrigt
 Bilen är enligt mitt bedömande utan allvarliga brister

Datum _____ Namn _____

I fyllt blankett lämnas till garaget expedition när fordonet återlämnas.

Skyddstjänsten vill uppmärksamma förare av tjänstebil att fylla i den felanmälningsblankett som ligger i handskfacket och lämna till garaget expedition vid återlämnandet av bilen.

MODELLBYGGGARE

sökes för att privat på fritid färdigställa en modell av en blivande CVA-/CVM-produkt. Närmare upplysningar lämnas av Markoff, Konstruktionskon-toret, tfn 727.

Gunnars tio budord

Gunnar Jonsson, 4630, som slutade vid CVA den 31 maj tittade in på CVA-nyttis redaktion dagen före sin pension. Bland annat berättade Gunnar: — Om jag slutat den 30 september i år skulle jag ha varit här vid CVA i jämnt 30 år. Jag har trivts jättebra och jag är glad att man får vara pigg och frisk nu när man slutar.

Med sig hade Gunnar ett klipp ur en gammal tidning utgiven för bort-åt 15 år sedan. — Det skulle du väl kunna ta in i tidningen som ett minne till mina gamla arbetskamrater och min gamla arbetsplats, sa Gunnar. Sagt och gjort!

Så här lyder de tio budord som Gunnar haft hängande på väggen och som han levtt efter i närmare 30 år.

- 1 Du skall icke skolka från arbetet
- 2 Du skall icke missbruka ett statligt företag för privat vinning
- 3 Du skall icke intrigera
- 4 Du skall inte agitera mot dina kolleger för att få dem avskedade
- 5 Du skall ta emot kritik med uppriktig glädje
- 6 Du skall icke gömma undan din övertidsersättning för din hustru
- 7 Du skall icke hava begär till din nästas anställning
- 8 Du skall icke avundas dem som får resa utomlands på officiellt uppdrag
- 9 Du skall älska dina underordnade såsom dig själv
- 10 Du skall ära dina överordnade på det att du länge må behålla ditt jobb

Svar: 11.500

Ja, så många snabbtelefonsamtal kopplas i genomsnitt under en vecka vid CVA. Eller — räknat per dag — 2.300. Det är alltså svaret på frågan som ställdes i förra numret av CVA-nytt.

När man ringer inom området, det gäller både telefon- och snabbsamtal, utgår ingen samtalskostnad. Det är först när man slår nollan ut på linjen som pengarna börjar rulla.

Däremot kan det ibland vara svårt att få kopplingston för telefonsamtal. Vi har ju en mycket hart belastad växel. Då är det en enkel och snabb procedur att använda »snabben» om det finns möjlighet.

» Hallå, det är från Televerket. Ni har inte betalt er telefonräkning. — Vi ..... ? Vi har väl ingen telefon!»

Blandaren

GRATTIS!

50 ÅR

13 juli	Ove Pettersson	6630
18 juli	Harry Andersson	5743
1 augusti	Börje Olsson	5530
15 augusti	Karin Lindström	8227
19 augusti	Tore Källkvist	5430

OBS!

Om någon ej önskar sitt namn i denna spalt var vanlig meddela detta i god tid.

Red

I PENSION

Augångna

30 juni	Rune Harlén	6630
	Einar Norman	6250
31 juli	Maja Carlbom	8660
	Vega Bodin	5750

TACK

Jag vill tacka mina chefer och arbetskamrater för den vackra keramikskålen och blommorna, som man uppvaktade mig med på min 50-årsdag.

Nils Jonsson, 6951

Ett varmt tack för all uppvaktning i samband med min pensionering.

Gustaf Larsson, f d 8223

För all uppvaktning med blommor och presenter på min sista arbetsdag vid CVA vill jag framföra mitt varma tack.

Gunnar Jonsson, f d 4634

Ett hjärtligt tack till alla för uppvaktningen med blommor och presenter vid min pensionsavgång.

Tage Wallqvist, f d 6150

Hjärtligt tack till alla för uppvaktningen med blommor och presenter på min sista arbetsdag vid FFV-U Arboga.

Nanny Westerlund, f d 8833

Ett varmt tack för uppvaktningen på min 60-årsdag.

Börje Kroon, 8256

TREVLIG OCH SOLIG SEMESTER !